

ഇന്ത്യ-ഭൂട്ടാൻ വികസന സഹകരണ ചർച്ചകൾ (ജൂൺ 30, 2025)

ജൂൺ 30, 2025 മുതൽ പ്രാബല്യത്തിൽ

30 ജൂൺ 2025 ന് ന്യൂഡൽഹിയിൽ ഇന്ത്യ-ഭൂട്ടാൻ വികസന സഹകരണ ചർച്ചകൾ നടന്നു. സെക്രട്ടറി (വെസ്റ്റ്) ശ്രീ. തൻമയ ലാൽ ഇന്ത്യൻ പ്രതിനിധി സംഘത്തിന് നേതൃത്വം നൽകി, ഭൂട്ടാൻ വിദേശകാര്യ സെക്രട്ടറി ഓം പെമ ചോഡൻ ഭൂട്ടാൻ പ്രതിനിധി സംഘത്തെ നയിച്ചു.

2. വിശ്വാസം, സൗഹാർദ്ദം, എല്ലാ തലങ്ങളിലുമുള്ള പരസ്പര ധാരണ, ശക്തമായ സൗഹൃദം, ജനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അടുത്ത ബന്ധം എന്നിവയാൽ സവിശേഷമായ ഒരു മാതൃകാപരമായ പങ്കാളിത്തം ഇന്ത്യയും ഭൂട്ടാനും പങ്കിടുന്നു. ഇന്ത്യ-ഭൂട്ടാൻ വികസന പങ്കാളിത്തത്തിന്റെ മുഴുവൻ മേഖലകളും അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഒരു പ്രധാന ഉഭയകക്ഷി സംവിധാനമാണ് വികസന സഹകരണ ചർച്ചകൾ. ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ് (GoI) INR/Nu.10,000 കോടി (100 ബില്യൺ) ഭൂട്ടാന്റെ 13-ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി കാലയളവിലേക്ക് (2024-2029) വാഗ്ദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, ഇതിൽ പ്രോജക്ട് ടൈഡ് അസിസ്റ്റൻസ് (PTA) പ്രോജക്റ്റുകൾ, ഹൈ ഇംപാക്ട് കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡെവലപ്മെന്റ് പ്രോജക്റ്റുകൾ (HICDP), ഇക്കണോമിക് സ്റ്റിമുലസ് പ്രോഗ്രാമിനുള്ള (ESP) പിന്തുണ, പ്രോഗ്രാം ഗ്രാന്റിന്റെ രൂപത്തിൽ ബജറ്റി പിന്തുണ എന്നിവ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

3. ചർച്ചകളിൽ, ഇരുപക്ഷവും പിന്തുണയുടെ വിവിധ ഘടകങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യുകയും മുൻ നോട്ടുകളിൽ അംഗീകരിച്ച പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിലെ പുരോഗതി അവലോകനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. INR/Nu 4958 കോടി (49.58 ബില്യൺ)യുടെ പദ്ധതികൾ, INR/Nu 417 കോടി (4.17 ബില്യൺ) 283 HICDP കൾ എന്നിങ്ങനെ വിവിധ മേഖലകളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന മൊത്തം 61 PTA പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കലിന്റെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലാണ്. ആവശ്യകതകളിൽ മാറ്റം ഉണ്ടാകുന്നതനുസരിച്ച് ചില PTA പദ്ധതികൾക്കുള്ള വിഹിതത്തിൽ ഉചിതമായ ഭേദഗതികൾ വരുത്താമെന്ന് ഇരുപക്ഷവും സമ്മതിച്ചു. ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ് ESP-ക്ക് INR/Nu 750 കോടി (7.50 ബില്യൺ)യും പ്രോഗ്രാം ഗ്രാന്റായി ₹ 100 കോടി (1 ബില്യൺ)യും അനുവദിച്ചു. ഈ ഫണ്ടുകളുടെ വിനിയോഗത്തിന്റെ പുരോഗതി യോഗം അവലോകനം ചെയ്തു.

4. 13-ാമത് FYP കാലയളവിൽ നടപ്പിലാക്കേണ്ട PTA പ്രോജക്ട് പ്രോപ്പോസലുകളുടെ രണ്ടാം ഘട്ടം ഭൂട്ടാൻ പക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചു. മൊത്തം 10 പദ്ധതികൾക്ക് ഇരുപക്ഷവും അംഗീകാരം നൽകി. INR/Nu.1113 കോടി(11.13 ബില്യൺ)യുടെ ഹെൽത്ത്കെയർ, കണക്ടിവിറ്റി, അർബൻ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ, കന്നുകാലി വളർത്തൽ തുടങ്ങിയ മേഖലകൾ ഇതിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

5. ഭൂട്ടാൻ ഗവൺമെന്റിന്റെയും ഭൂട്ടാനിലെ ജനങ്ങളുടെയും മുൻഗണനകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഭൂട്ടാൻ രാജാവും ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രിയും പങ്കിടുന്ന പൊതു കാഴ്ചപ്പാടിന് അനുസൃതമായി ഭൂട്ടാൻ ഗവൺമെന്റിനോടൊപ്പം അവരുടെ വികസന അജണ്ടയിൽ തുടർന്നും പ്രവർത്തിക്കുമെന്ന് ഇന്ത്യൻ പക്ഷം അറിയിച്ചു.

6. ഇരു രാജ്യങ്ങളും തമ്മിലുള്ള പതിവ് വിനിമയങ്ങളുടെയും സൗഹൃദത്തിന്റെയും സഹകരണത്തിന്റെയും അതുല്യമായ ബന്ധങ്ങളുടെയും പാരമ്പര്യത്തിന് അനുസൃതമായി സൗഹൃദപരവും സൗഹാർദ്ദപരവുമായ അന്തരീക്ഷത്തിലാണ് ചർച്ചകൾ നടന്നത്. പരസ്പരം സൗകര്യപ്രദമായ തീയതിയിൽ തിംഫുവിൽ അടുത്ത വികസന സഹകരണ ചർച്ചകൾ നടത്താമെന്ന് ഇരുപക്ഷവും സമ്മതിച്ചു.

ന്യൂഡൽഹി

ജൂൺ 30, 2025